prehranjevala z malim glodalcem, saj se v glavnem prehranjuje le z različnimi žuželkami. V literaturi sem prebral, da se s plazilci, dvoživkami, z različnimi mladiči ptičev, ki še ne letijo, in tudi z malimi glodalci prehranjuje le izjemoma. *Dare Šere, Langusova 10, 1111 Ljubljana*

SOKOL SELEC *Falco peregrinus*
PEREGRINE FALCON - *Juvenile on 2nd November 1998 at Šečovlje salina (SW Slovenia)*

2. 11. 1998 je bil lep jasen dan in s kolegico Piko Miklavc sva se odpeljala na ornitološki izlet v Sečoveljske soline. Odpravila sva se v stari del solin, kjer sva kar iz avtomobila pregledovala prve večje bazene in tam naštela 116 malih belih čapelj *Egretta garzetta*, 15 velikih belih čapelj *Egretta alba*, 326 žvižgavk *Anas penelope*, 210 mlakaric *Anas platyrhynchos* in 87 lisk *Fulica atra*. Pregledala sva tudi osušene blatne poloje, kjer sva naštela 12 beločelih deževnikov *Charadrius alexandrinus* in 25 spremenljivih prodnikov *Calidris alpina*. Na cesti med solinskimi bazeni so iz trave izletavale vriskarice *Anthus spinoletta* in poljski škrjanci *Alauda arvensis*, bilo pa je tudi nekaj belih *Motacilla alba* in rumenih pastiric *Motacilla flava*, iz bližnjega grmovja in drevja pa se je slišalo oglašanje zelene žolne *Picus viridis* in črnoglavk *Sylvia atricapilla*. Ko sem se sprehajal po solinah, se je iznad ene izmed solinskih hiš dvignil sokol, ki je povzročil splošen preplah med tamkajšnjimi ptiči. Hitro sem ga ujel v teleskop in v hipu opazil značilni sokolji brk, temne peruti in progasti rjavi trup. Že sem se veselil, da opazujem sredozemskega sokola, a sem si ga raje za silo skiciral, saj takšne redkosti ne kaže kar tako zanemariti. Ko sem se vrnil k avtomobilu, sem skico takoj primerjal s slikami v priročniku in rezultat je bil manjše razočaranje, saj sokol le ni imel tako temnega podpazdušnega perja, kot ga ima sredozemski sokol, pač pa sta se skica in spominski vtis dobro ujemala s sliko juvenilnega sokola selca in tako sem opazovanemu sokolu pripisal identiteto slednjega. Od ujed sva na solinah opazovala še samico skobca *Accipiter nisus* in kanjo *Buteo buteo*.

Ob morju in v bližnjih bazenih sva od zanimivejših vrst opazovala še 18 črnoglavih galebov *Larus melanocephalus*, ki so v opoldanskem počitku delali družbo rečnim *L. ridibundus* in rumenonogim galebom *L. cachinnans*.

Med vračanjem v Ljubljano sva se ustavila še v Strunjanu, kjer sva opazovala enega (1) na boji čepečega vranjeka *Phalacrocorax aristotelis* in v letošnji zimi prvega polarnega slapnika *Gavia arctica*, čeprav le kot svež kadaver. *Al Vrezec, Pražakova 11, 61000 Ljubljana*

ŽERJAV *Grus grus*
COMMON CRANE - *4 on 12th March 1999 at Planinsko polje (C Slovenia)*

Ko sem dne 12. 3. 1999 iz avtomobila opazoval poplavljene površine Planinskega polja, sem v ožjem zatrepu v smeri proti Rakeku zagledal tri velike umazano bele ptice. Razveselil sem se prihoda prvih belih štorkelj, ki sem jih prepoznal v počivajočih pticah, toda ker mi neki občutek ni dal miru, da sem si zadevo ogledal malce pobliže. Planinsko polje je bilo namreč zelo slabo dostopno. Ko sem se pticam približal z druge strani, sem zlahka ugotovil, da v resnici opazujem štiri (ne tri) žerjave. Moje prvotno zmoto in zamenjavo z belimi štorkljami pa je narekovalo kar nekaj dejstev: slaba vidljivost zaradi difuzne svetlobe, velika oddaljenost, dejstvo, da je bila ena ptica zelo svetlo siva, ter vedenje žerjavov, ki so povešali peruti, verjetno so jih sušili, tako da je prišla do izraza črna barva letalnih peres; zdeli so se kot bele štorklje, ki jih včasih videvamo z umazanim belim perjem. *Peter Grošelj, Godovič 124, 5280 Idrija*

SPREMENLJIVI PRODNIK *Calidris alpina alpina*
DUNLIN - *2 in summer plumage on 16th in August 1998 at Ormož (NE Slovenia)*

Opazovanja ptic se ornitologi lotevamo na sila različne načine. Največkrat kot celodnevno pešačenje z daljnogledom

okoli vratu, s teleskopom v roki in z nahrbtnikom, redkeje pa si omislimo opazovanje iz avtomobila, češ da takšno opazovanje ni v skladu z naravovarstveno zavestjo in da se k takšnemu opazovanju zatekajo le manj pticam in naravi predani ljudje, ki ptice opazujejo bolj na hitro. Vendar je takšno mišljenje lahko zmotno, saj se moramo zavedati, da imajo ptice veliko manjše tolerančne razdalje do avtomobila kot do človeka oziroma, z drugimi besedami, da se slednjega bolj bojijo kot prvega. Torej je lahko opazovanje iz avtomobila ugodnejše za obe strani: za ornitologa, ki se na razmeroma lahek način pticam bolj približa, in za ptice, ki so ob takem opazovanju manj vznemirjane.

Seveda tako opazovanje ni primerno za vsak teren, ugodno pa je za opazovanje na območjih, kjer so ptice v večjih skupinah, kot so naprimer vodne ptice na blatnih polojih. Takšno opazovanje je primerno v ormoških bazenih, ki sem si jih tako ogledal 16.8.1998.

K ormoškim bazenom sem se z avtomobilom odpravil do zob oborožen z vso potrebno določevalno literaturo za plojkokljune Anseriformes in pobrežnike Charadriformes. Mimogrede, takšno opazovanje nam tudi omogoča, da imamo pri roki pravo malo ornitološko knjižnjico, kar nam je pri "nožnem" opazovanju zaradi manjše tovorne zmogljivosti onemogočeno. Ko sem prišel tja, sem se z avtomobilom počasi prevažal med bazeni in skozi okno s teleskopom opazoval ptice pri vsakdanjih opravilih ali počitku. Pravo doživetje je bilo opazovati 60 osebkov sicer plašnih kozic *Gallinago gallinago*, ki so dremale na blatnem poloju kakih 30 metrov od avtomobila. Prava prednost "avtomobilskega" načina opazovanja pa se je pokazala pri zadnjem bazenu, kjer se je trlo najrazličnejših pobrežnikov. Počasi sem se pripeljal do točke, kjer sem imel lep razgled na glavnino pobrežniške skupine, ki sem jo brž pregledal s teleskopom in izluščil naslednje vrste: mali deževnik *Charadrius dubius* (5 os.), priba *Vanellus vanellus* (pribl. 30 os.), spremenljivi prodnik *Calidris alpina* (2 os.), mali prodnik *C. minuta* (2 os.), togotnik *Philomachus pugnax* (5 os.; samci in samice), rdečenogi martinec *Tringa totanus* (5 os.), črni martinec *T. erythropus* (2 os.), zelenonogi martinec *T. nebularia* (pribl. 10 os.), jezerski martinec *T. stagnatilis* (5 os.), močvirski martinec *T. glareola* (pribl. 50 os.), pikasti martinec *T. ochropus* (1 os.), mali martinec *Actitis hypoleucos* (pribl. 30 os.), vmes pa so se spreletavali še trije (3) mali galebi *Larus minutus* (2 juvenilna in 1 prvozimski osebek) in nekaj rečnih galebov *L. ridibundus* ter navadnih čiger *Sterna hirundo*. Na koncu bazena je v trstičju počivalo 15 velikih belih čapelj *Egretta alba* in 5 malih belih čapelj *Egretta garzetta*.

Posebne pozornosti pa sta bila deležna dva spremenljiva prodnika v poletnem perju, ki sta počivala sredi glavnine pobrežniške skupine. Poskusil sem ju določiti do podvrste, saj naj bi se v Sloveniji pojavljali dve podvrsti (Božič, Štumberger, ustno): soimenska *alpina* (gnezdi na Norveškem in v severni Rusiji) in podvrsta *schinzii* (gnezdi na južni Grenlandiji, Islandiji in v Veliki Britaniji). Pri ločevanju podvrst moramo biti pozorni na celotno velikost in dolžino kljuna (*schinzii* ima krajšega; ti dve lastnosti lahko zanesljivo opazimo, če opazujemo obe podvrsti hkrati), sicer pa moramo pri osebkih v poletnem perju biti pozorni še na barvo hrbta in ramenskih peres (skapularji) ter na velikost trebušne črnine. Poleg teh dveh podvrst je mogoče, da se priložnostno v Sloveniji pojavita še podvrsti *hudsonia* (gnezdi v Kanadi) in *arctica* (gnezdi na SV Grenlandiji). Za lažje določanje vseh štirih podvrst navajam tabelarični prikaz razlik med podvrstami v poletnem perju (po CHANDLER, R. J. (1989): North Atlantic Shorebirds. Facts On File, New York, Oxford.):

Vrnimo se k prodnikoma v ormoških bazenih. Imela sta namreč precej veliko trebušno črnino in izrazito kostanjevo obarvan hrbet, kar ju uvršča k norveški, torej soimenski podvrsti *Calidris alpina alpina*. *Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana*